

שאל וישיב

אשכול יוסף

מאוצרותיו של הרב יוסף חי סימן טוב שליט"א
מחבר סדרת "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים
וספרי "כרם יוסף" על הש"ס

מאת הקדמת יוסף חיים סימן טוב שליט"א

האם יש זיוב לסעוד בשמוזת נישואין

שאלה:

מי שמופיע בסעודת נישואין האם חייב לסעוד ולאכול שם לחם?

תשובה:

סעודת נישואין היא מצות עשה מדברי קבלה ומדברי סופרים, ומכיון שהיא סעודת מצוה המשתתף בה צריך לכתחילה לסעוד ולאכול בה לכל הפחות כזית פת. אולם באופן שמתירא לבטל זמנו וחפץ למהר כדי ללכת לעסוק בתורה, אינו חייב לאכול שם כלום ויש לו על מה שיסמוך, והוא הדין לכל סעודת מצוה שיש עשרה בלעדיו.

מקורות:

הנה בספר שלחן העזר (פ"ג דף ק"ו) הביא מספר חסידים שסעודת נישואין היא מצות עשה מדברי קבלה ומדברי סופרים. ובפסחים (ק"ג:) איתא, שבעה מנודים לשמים, וי"א אף מי שאינו מיסב בחבורה של מצוה, ופירש רשב"ם כגון משתה של ברית מילה או נישואי בת כהן לכהן. וכתבו התוספות (ס"ג ע"ג) דהיינו סעודת נישואין של ת"ח ובת כהן לכהן, וסיימו דהיינו דוקא שיש שם בני אדם הגונים, כמ"ש בסנהדרין (ג.) נקיי הדעת שבירושלים לא היו מסובין בסעודה אלא כ"י יודעין מי מיסב עמהם. וכן פסק הרמ"א לענין סעודת ברית מילה (פי"ג ע"ג סעיף י"ג), ז"ל: "וכל מי שאינו אוכל בסעודת מילה, הוי כמנודה לשמים, ודוקא שנמצאו שם בני אדם מהוגנים, אבל אם נמצאו בני אדם שאינם מהוגנים, אין צריך לאכול שם".

ויש בנותן טעם להביא מה שביאר בשל"ה הקדוש בספרו שני לוחות הברית (ענין האומיות א"ת ק) במעשה דרבי עקיבא שעשה משתה לבנו, ועל כל כוס וכוס שהביא, אמר חמרא וחיי לפום רבנו, חיי וחמרא לפום רבנו ולפום תלמידיהו (שם ס"ו), והקשה למה ר"ע אמר דבר זה על הכוס ולא על המאכל, ועוד למה אמר 'לפום רבנו', והלא כל ישראל צריכים חיים? וביאר שכוונתו היתה לעורר ליבות רבנו ותלמידיהו במשתה היין שלא יכוונו להנאת השכרות למלא בטנו, אלא עיקר כוונתם תהיה לתכלית הטובה שיפתח לבם מחמת שמחת משתה היין, ויאמרו דברי תורה מכח הביסוס. ולכן אמר 'לפום רבנו', להורות שאין ראוי לשתות כך אלא רק כשיהיו רבנו ותלמידיהו יחדיו, ולא כשמעורב ביניהם גם המון העם שאינם בני תורה שמא ילמדו מהם לשכר וישתו כוסם בבת אחת ועיקר כוונתם למלאת גרום, וירננו שיר של פגעים, וביאר שזה מה שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין ע"ג), שנקיי הדעת שבירושלים לא היו מסובין בסעודה אלא כ"י היו יודעים מי מיסב עמהן.

אלא שלכא' נראה שהיתר זה לא ימצא מזור לכל אחד, דהנה רש"י בסנהדרין (ג.) פירש הטעם שנקיי הדעת שבירושלים לא היו מסובין

והיה אם-לא תמצא-יון בעיניו כי-מצא בה ערות דבר

וכתב לה ספר פריית ונתן בידה ושלחה מביתה (כ"ד פ)

מדוע לבית הלל שבכל מקום לא נהגו בקפדנות התירו לגרש אפי' הקדישה תבשילו?

בית שמאי אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה דבר ערוה, כלומר דוקא אם זינתה, שנא' "כי מצא בה ערות דבר". ובית הלל אומרים אפילו הקדיחה תבשילו, שנא' "כי מצא בה ערות דבר". ר' עקיבא אומר אפי' מצא אחרת נאה הימנה, שנא' "והיה אם לא תמצא חן בעיניו", [גטין דף ג.].

וצ"ע שהרי בכל מקום ב"ש נהגו בתקיפות רבה ובית הלל בענוה ואורך רוח, וכמבואר באריכות במסכת שבת (ב.) שב"ש דחפו לאותו נכרי באמת הבניין, והלל קרבו וגייורו, ואמרו שם קפדנותו של שמאי בקשה לטורדו מן העולם, וענותנותו של הלל קרבו תחת כנפי השכינה. וב"ש מחמירים בכל מקום וב"ה מקילים, ואילו כאן ב"ש לא מתירים לגרש את האשה אלא אם כן זינתה, ואילו ב"ה סוברים שאפילו הקדיחה תבשילו מגרשה, ומקילים ליתן לבעל אפשרות לגרש את האשה גם אם רק הקדיחה תבשילו, וראה בחת"ס שרש"י פי' ששרפה קדירת מאכלו כפשוטו, אבל מלשון פי' משנה להרמב"ם וברא"ע משמע שאין מידותיה וטבעה דומה לשל בעל, והוה הקדיחה תבשילו של בעל, כמו תלמיד המקדיח תבשילו ברבים שמקלקל מידותיו ודעותיו ברבים, וה"נ היא מקלקלת מעשי הבעל ורצונו, אע"פ שהיא כשרה ומשכלת לפי דרכה אבל לא לפי דרכו. וקשה שלכא' לבית הלל יותר היה ראוי לסבור שיהיה רשאי לגרש את אשתו רק בזינתה תחתיו?

והנה יש שתירצו בזה דבר נפלא ביותר, שכוונת בית הלל למ"ש בברכות (פ.), אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחובותינו, שלא יהיה בן המקדיח תבשילו ברבים, וזה הכוונה שמקדיחה תבשילו, שאינה מגדלת את בנו על דרך התורה, ומעבירה אותם מדרך הישר, ולזה מצוה לגרשה. ולו פירוש זה יומתק כמון וחם השמש וגומס, כי ודאי ע"פ הפשט וכן הלכה כדעת ב"ה שבכל אופן שמקדיחה תבשילו כפשוטו רשאי לגרשה, והדבר אומר דורשני כאמור?

ומצאתי בתורה תמימה בפרשתן שהקשה, וכי יתכן שתהיינה בנות ישראל מזוללות כל כך עד שמפני כל דבר קל יהיה רשאי בעלה לגרשה בעל כרחו? ותירץ דאדרבה הדין של ב"ה ור"ע נתקנו בעיקרון לטובתן ולזכותן וכבודן של בנות ישראל, כי אם היה הדין שאין רשאי לגרש אלא אך ורק משום ערות דבר, אז אפילו אם היה מגרשה משום סיבה אחרת שבינו לבינה שאין בה משום גנאי וחסרון לה, היו אומרים העולם שמפני ערות דבר גרשה, והיה יוצא לה שם רע ולא היתה יכולה להינשא עוד לעולם, משא"כ עתה שאפשר שתגרש מפני סיבות שונות שאין מגנות אותה, ממילא גם אחרי שיגרשה זה יקפוץ עליה אחר לנושאה.

המשך - האם יש זיוב לסעוד בשמונת נישואין

בסעודה אלא"כ יודעין מי מיסב עמהם, "לפי שגנאי הוא לת"ח לישיב אצל עם הארץ בסעודה", ולפי טעם זה מסתבר שמי שפעמים מיסב בסעודות מעין אלו, כגון בחתונות או בר מצוות וכדומה, אינו יכול לפטור עצמו בטענה זו ויש עליו חיוב לסעוד מעט, שהרי לפי האמת אינו בוש לישיב עמהם. אם לא שהוא ת"ח מובהק או צריך ללכת ללמוד תורה לרבים, דגבי ביטול תורה דרבים רשאי לבטל אף תפילה וכדו'. וכן ראיתי בביאור הלכה (פ"ק ע"ד ג' ט"ו), שהעיר שאין העולם נוהרין בזה כלל שלא לישיב עם עמי הארץ בסעודת מצוה, והוסיף שאין להביא ראיה מהגמרא ברכות (מ"ג), ואל יסב בחבורה של עמי הארץ, שמא יבוא להימשך אחריהם. דאפשר שכוננת הגמרא רק בסעודת רשות, משא"כ בסעודה מצוה בעידנא דעסיק בה אגוני מגנא מהיסורין ומצלא מהחטא. אלא שלענ"ד נראה דאדרבה ראייתו מהגמ' בברכות ראיה גדולה, ולא שייך לומר אצולי מצלא כשמביא עצמו לידי ניסיון.

עוד כתב הביאור הלכה שכל האיסור דוקא ביושב עמהם בחבורתם דגנאי לו, אבל ת"ח שיושב בחבורת לומדים יחד, אף שיש בסעודה גם הרבה עמי הארץ אין חשש, ושכן מדוייק בלשון הגמ' אלא"כ יודעין מי מיסב "עמהם", דמשמע אצלם ממש וכפירוש רש"י שגנאי לת"ח לישיב אצל עם הארץ. וזכר לדבר דאיתא במדרש שר"א ור' יהושע היו בסעודת מילה של אלישע בן אבויה ואמרו אינהו בדידהו, ואנן בדידן.

ונראה דבשעת הדחק כשיש עשרה סועדים מלבדו, יכול לסמוך על מה שחידשו כמה פוס' שלא אמרו שמי שאינו מסב בסעודת מצוה מנודה לשמים, אלא דוקא כשאין שם עשרה, כמבואר במהרש"ג (מ"ג פ"ג כ"ט) שנשאל אם כדאי ללכת לסעודת מצוה שמעמידים שם רמקול להשמיע פסוקים ומזמורים בנגינה, והשיב שאע"פ שמצוה רבה לילך לסעודת מצוה כגון חתונה או ברית מילה, לא נאמר זה אלא במקום שיש חשש שלא יהיה שם מניין בלעדי, אבל בלא"ה אין לך מצוה רבה מלישב בביתו ולעסוק בתורה ולידע הדינים וההלכות שציוונו הקב"ה בכל פרטיהן. וכן כתב בספר יפה ללב (מ"ג פ"ג ט"ז) בשם ארחות יושר (פ"ק כ'), וכתב ראיה לדבר, שהמהר"ם לובלין היה סנדק בע"ש, ולא רצה ללכת לסעודה מאחר שהיה שם מניין בלעדיו.

עוד יש לצרף בזה מה שביאר מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א בשו"ת תשובות והנהגות (מ"ג פ"ג מ"ט) שחיוב גדר סעודת מצוה היא דוקא בת"ח, כמבואר ברמב"ם הלכות דעות (פ"ב ט"ז) דהיינו בת"ח לת"ח, ולא כל אחד ראוי לכך, וכתב שלכן ניתן להשתמש באמתלא שאין זו סעודת מצוה. ויש להביא ראיה לדבריו מהגמרא בפסחים (מ"ט) תניא, רבי שמעון אומר כל סעודה שאינה של מצוה אין ת"ח רשאי ליהנות ממנה, אמר רבי יוחנן כגון בת"ח לעם הארץ, הרי שלא כל סעודת נישואין שחיב סעודת מצוה, אלא"כ החתן הוא ת"ח.

עוד ביאר ששורש האיסור כשאינו מיסב בסעודת מצוה, דוקא מי שנמנע מפני שמדמה עצמו לאדם חשוב, שזהו למטה מכבודו לשבת בסעודה עם אלו, אף שהיא סעודת מצוה, וסעודת מצוה חשובה וראוי להתבזות וליכות להשתתף בה, אבל אם נמנע מפני שרוצה ללמוד תורה, או שעסוק בעסק אחר, בזה אין איסור. ולכן בהשתתפות בחתונה הגורמת לביטול זמן רב זהו גופא הסיבה שאינו משתתף ולא מתכווין שאינו לפי כבודו.

עוד יש לצרף בזה מה שביאר בשו"ת להורות נתן (מ"ג פ"ג ע"ג) שכל טעם החיוב להיות מיסב בסעודת מצוה הוא משום שמיעת דברי תורה, כמ"ש להדיא התשב"ץ (לצ"ח פ"ג מ"ג), במה שאמרו שם ג' שאכלו על שולחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משולחנו של מקום שמכאן נהגו לדרוש בסעודת חתן קודם ברכת המזון, והוא מנהג קדום נהגו בו גדולי הראשונים אנשי מעשה וחכמה, והראב"ד היה נוהג כן לדרוש בסעודה. ומפני זה אמרו בפסחים (ק"ג) שת"ח שאינו מיסב בסעודה של מצוה הוא כמנודה לשמים, מפני שהיה מנהגם לדבר דברי תורה. ולפי זה האידנא בסעודות נישואין שאין דרך לדרוש בהם בדברי תורה, ממילא אין חיוב כלל לסעוד בהם. וכ"כ בשו"ת תשובות והנהגות (מ"ג פ"ג ט"ז) שחיוב ת"ח להשתתף בסעודת מצוה, היינו דוקא כשלא יתבטל מלימודו, כגון שהאנשים שם הגונים עבורו שיכול לשוחח עמהם בד"ת, אבל אם מונע עצמו מלהשתתף מפני חשש ביטול תורה אין בזה איסור, שיסוד האיסור הוא שמזלזל בסעודת המצוה, אבל כה"ג נראה דאינו מזלזל, רק ערך התורה שוה יותר בעיניו. ובהו ביאר הטעם שהרמ"א הביא עניין הנידוי רק בסעודת מילה ולא בסעודת נישואין, כי במילה אינו מבטל זמן רב, רק קצת יותר מסעודת שחרית, אבל בנישואין שמבליים שעות הרבה לפעמים עד חצות הלילה ויותר, לכן לא העתיק בזה האיסור. (מסוך ספרי טעמא

יוסף" טוסה וקידושין)

פיתגא למלחמה על-איביה ונתנו יקוק אלהיה בידך וישבת

שביו: (כ"ב י')

הנה במדרש תנחומא איתא כי תצא למלחמה, שנו רבותינו, מצוה גוררת מצוה, ועברה גוררת עברה, תחילה וראית בשביה אשת יפת תואר, ואח"כ כי תהין לאיש שתי נשים, ומריבה בבית, ואח"כ בן סורר ומורה. והנה צ"ב כיון שחטאו בעבירה גוררת עבירה, היכן ובמה חטא תחילה לפני ראית אשת יפת תואר?

עוד צ"ב מהו אומרו כי תצא למלחמה על אויביך, וכי אדם יוצא למלחמה על מי שאינו אויבו, ולאיהו צורך הזכירה זאת התורה?

עוד צ"ב למה נאמר "ונתנו" ה' אלוקיך בידך, בלשון יחיד, צריך היה לומר "ונתנם" לשון רבים?

הנה בנוהג שבעולם כאשר אדם יוצא למלחמה על אויבו, הוא טורח להשלים ולהתפייס עם כל סובביו, ושולח דרונות ומתנות לחבריו ורעיו, שכיניו ומקריו, מקרוב ומרחוק, שבעת הקרב עם אויבו לא יתוספו גם הם על שונאיו, להתנצח עמו במלחמה ולהכניעו, אלא אדרבה יעמדו לעזרתו ולהגנתו, ועי"כ יהיה שקוע אך ורק במלחמה עם שונאו.

כך עלול האדם בעת יציאתו לקרב עם שונאיו, לשכוח את האויב העיקרי, שהוא יצר הרע המבקש בכל עת להחטיא את האדם, ולכן חלילה עלול האדם להתפייס עמו לפני צאתו למלחמה, לכך באה התורה ומזכירה כי תצא למלחמה, על אויביך, אל תשכח את עיקר המלחמה עם האויב, האורב לפתחך תמיד, הוא יצר הרע, כי חלילה אם תסיח דעתך מהמלחמה התמידית עם היצר, כבר עלולה לגרום בעטיה נפילה גדולה, של וראית בשביה אשת יפת תואר, ועבירה גוררת עבירה.

לכן נאמר "ונתנו" ה' בידך בלשון יחיד, שאם הנתנה לידך היתה רק לאויב שיצאת להלחם עמו, אבל יצר הרע לא נמסר בידך, אז עלול אתה לחטוא באשת יפת תואר. ועל זה ממשיכה התורה: "ובכתה את אביה ואמה ירח ימים", ואמרו בזה"ק שהכוונה לחודש אלול, שהוא חודש התעוררות תפילה ותשובה.

וזה אומרו של רשב"ל במסכת קידושין (ג'), יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו, שנא' "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, שנא' "אלהים לא יעזבו בידו".

בזכות לומדי התורה והישיבות הקדושות מנצחונים זיילי ישראל במלחמות!

בזמן הגר"א העלו המשכילים בבריסק מחזה לעג וקלס. הם הראו כיצד בימי שלטון התורה היו החרדים הנאמנים לדבר ה' יוצאים למלחמה. המסך עלה ופתאום נראו המוני חיילים לבושי שחורים, ואז עלה השוטר לדבר אל העם, "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו, פן ימות במלחמה", קבוצת חיילים הצדיע ועזבה את המקום. השוטר המשיך והכריז, "מי האיש אשר נטע כרם ולא היללו, אירס אשה ולא לקחה ילך וישוב לביתו", ואז קבוצה גדולה נוספת עזבה את המקום.

אחר כך נשמעה ההכרזה האחרונה: "מי האיש הירא ורך הלכב – ירא מעבירות שבידו – ילך וישוב לביתו". מיד החלה בהלה קדחתנית למי אין עברות בידו? מי לא שח לשון הרע מימיו? מי לא ביטל תורה? נשאו כל החיילים את רגליהם ונטשו את המקום בחיפזון.

על הבמה לא נותרו אלא רק השוטר המכריז, ושני זקני הדור, הגאון מוילנא והגאון בעל שאגת אריה, אשר בידם האחת גמרא גדולה, ובידם השנייה מקל כדרך הזקנים, והתחילו לפלפל ביניהם מי קודם במצוה זו של מלחמה באויב, ואז המסך ירד לקול צחקים ולעגם של הצופים.

כאשר סיפרו דבר נורא זה לגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל, נענה ואמר: העו תלמידי, באמת הכל נכון, המצוינים צדקו, אבל דבר אחד שכחו להציג, כי אכן דווקא שני הזקנים הללו נצחו במלחמה!

ובאמת יש להקשות למה הוצרך לאסוף את כל ישראל כדי לשמוע את דברי השוטר שאומר להם לשוב לביתם, והלא כולם יודעים את הדינים הללו שמפורשים בפסוקים, וממילא מי שבנה בית חדש ולא חנכו, נטע כרם ולא חללו, אירס אשה ולא לקחה לא היה מגיע מלכתחילה?

אלא את היסוד הזה לא ידעו אותם משכילים, ולכך ברוב טיפשותם העלו חרס בידם – את אותו מחזה נורא של לעג וקלס כנגד תורתנו הקדושה!

והביאור הוא כי דווקא על ידי שכולם היו נאספים וחוזרים לביתם, היו המעטים מנצחים במלחמה. כי על ידי אותה התקבצות של כלל ישראל, היה כל אחד מפשפש במעשיו. ומי שהיה בידיו עבירות, היה חוזר לביתו ועושה תשובה. ובזכות תשובתם של ישראל היו אותם מעטים מנצחים במלחמה!

וכמו שדרש רבי אבא בר כהנא (מגילה יז.) גדולה הסרת הטבעת של אחשוורוש יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן לישראל, שכולם לא הצליחו להחזירם למוטב, ואילו הסרת טבעת החזירתן למוטב. והיינו שעל ידי הפחד שהיה לעם ישראל מפני הסרת הטבעת של אחשוורוש חזרו כולם בתשובה וניצלו מגזירת להשמיד להרוג ולאבד.

כמו אותם משכילים, כך גם בדורנו, ראשי המדינה ואנשי הצבא לא זוכים לדעת את ערכה של תורתנו הקדושה, כי אדרבה ואדרבה דווקא בזכות אותם העוסקים בתורה יש הגנה ושמירה על כל יושבי הארץ ועל כל החיילים בשדה הקרב, ובזכותם מנצחים במלחמה! מי שלא מאמין בזה, לכל הפחות ידע בעצמו שהוא כופר! כי דבר זה מפורש בהז"ל.

כך שנינו (מסכת י.) אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב (מלאים ק"ג) "עומדות היו רגליו בשערך ירושלים" מי גרם לרגליו שיעמדו במלחמה? שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה! ואיתא עוד בהז"ל (פסחים מט.) אילמלא דוד, לא עשה יואב מלחמה, ופירש רש"י "אילמלא דוד, שהיה עוסק בתורה לא עשה יואב מלחמה, אבל זכותו של דוד עומדת לו ליואב במלחמותיו של דוד!"

ואמרו עוד בגמרא (ז"ט י.) אמר ריש לקיש רבנן לא צריכים שמירה. אמר רב יהודה (ס"ט) הכל חייבים ליתן מס עבור שערי חומות העיר להציב בהן דלתות, ואפילו יתומים, חוץ מרבנן העוסקים בתורה שאינם זקוקים לשמירה, שתורתם משמרתם ולכן אינם צריכים לשלם. וכן פסק הרמב"ם (ש"ס מ"ג) שתלמידי חכמים אין גובין מהן בנין החומה ותיקון השערים ושכר השומרים וכיוצא בזה ולא לתשורת המלך.

וכשהיה רבי עקיבא מקהיל קהילות ברבים ומלמדן תורה למרות גזירת מלכות הרשעה, בא פפוס בן יהודה ואמר לו, רבי עקיבא אי אתה מתירא מן המלכות, השיבו רבי עקיבא, "ומה עכשיו שאנו עוסקים בתורה שכתוב בה (דברים ז') "כי היא חייך ואורך ימך", אנו נרדפים ונתונים בסכנה, אם אנו הולכים ומתבטלים ממנה על אחת כמה וכמה". כמשל לדג שאם יפרוש מהמים להינצל מרשתות הציידים ימות ויאבד מיד, כך אנו אם פורשים מן התורה על אחת כמה וכמה שאנו פורשים מן החיים!

וכך היה אומר הגאון ר' אהרן מזיטומיר: "כשיש מלחמה בעולם, יש ללמוד תורה בדרך פלפול והתנצחות, בזה אפשר לבטל המלחמה!"

צא ולמד מחזקיהו מלך יהודה, שכשבא סנחריב לצור על ירושלים ולהלחם בה, מה עשה? נעץ חזקיהו חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב זו. (פסחים נז.) ודרשו בזה את מאמר הכתוב (שעש"י) "והיה ביום ההוא יסור סבלו מעל שכמך ועולו מעל צוארך וחובל עול מפני שמן", אמר רבי יצחק נפחא חובל עול של סנחריב מפני שמנו של חזקיהו שהיה דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

לאור הדברים האלו יש לבאר בס"ד הטעם שהתורה נקראת ספר מלחמות וכמפורש בשירת הבאר (נמלני כ"ו י"ד) "על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה ואת הנחלים ארנון". ובקנינת דוד (ש"ס ז' י"ז) "איך נפלו גיבורים ויאבדו כלי מלחמה". והיינו לפי שכל ההצלחה במלחמות תלוי בעסק וקיום התורה, לכן קורא גם ללימוד תורה מלחמתה של תורה.

ומרן החפץ חיים זצ"ל נשא משלו ואמר, פעם אחת פרצה שריפה גדולה בבנין העיר. ראש הכבאים היה שואב מים מהנהר אל הצינורות שהיו מובילים אל מקום השריפה ושם היו הכבאים לוקחים בידיהם את הצינורות ומכבים את השריפה. לפתע פנה אחד התושבים אל שואב המים ונזף בו, אדוני, למה אתה עומד כאן ליד הנהר רחוק ממקום השריפה, עליך לילך ולעזור לכבאים העוסקים בכיבוי השריפה?!

כך העוסקים בתורה דומים לאותו שואב המים שבזכות התורה שאנו לומדים, אויבנו נופלים במלחמה חללים חללים, אבל אותם שמתריסים כלפינו, למה אין אנו בני התורה משרתים בצבא, דומים הם לאותו שוטף שחפץ היה ששואב המים יפסיק במלאכתו וילך אל מקום האש...

וכך כותב מרן רבינו עובדיה יוסף זצוקל"ה בספרו מאור ישראל (משפ"ט עמ' ק"ג): "הישיבות הקדושות הן בבחינת 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי', אילו הבינו ראשי השלטון בארץ ישראל, היו צריכים להקציב לישיבות – לא על ידי משרד הדתות במידה מחוקה, אלא על ידי משרד הביטחון או האוצר שנותנים להם במידה גדושה לביטחון המדינה. כל פנטום עולה מיליוני דולרים וכל טנק וכל טיל עולים למאות אלפי דולרים, והרי כל זה גנוז בתורה! משה הנחיל לישראל תורה, ויהושע הנחילם את הארץ, כך קדושת הארץ והנחלתה לישראל רק בכוח התורה!"

הידרית

מדור חדש!

להצלחות עדי מירון ניסים בן זויה שיזון

בנושאי כלים שם הביאו שהוא פתגם ממלכות רומי הרשעה. וביאר רבינו הרמב"ם בפר"מ שם, שהיות האדם תלמיד למי שהוא יותר חכם ממנו, יותר ראוי ויותר טוב לו מהיותו רב למי שהוא פחות ממנו, כי במצב הראשון יתוסף לו, "ובשני יחסר". וכ"כ רבינו יונה (פ"א), שנוח לאדם להיות תלמיד למי שגדול ממנו בחכמה. שנמצא בכל יום מוסיף על חכמתו, מהיותו רב למי שקטן ממנו בחכמה. "שנמצא פוחת והולך מחכמתו" כענין שאמרו מי שהיה ראש לסנהדרין קטנה עושין אותו טפלה לגדולה.

שאלה:

באיזה אופן יהודי המתחנן לאכול ולישון בסוכה, חייב לאכול בסוכה, ולאכול ג"כ מעט חוץ לסוכה, ולישון בבית, ולחבירו לישון ולאכול רק בסוכה. כולם בריאים, והסוכה מהודרת?

תשובה:

בן א"י המתאר בחו"ל, בשמיני עצרת, יושב ואוכל בסוכה עם בעה"ב, שלא לשנות ממונה המוקום. ויפטור עצמו באיזו טענה לישון בבית. וג"כ יאכל בצנעא מעט חוץ לסוכה, לעשות היכר שאינו מתכוון לשם מצות סוכה, שלא יעבור על איסור בל תוסיף.

מקורות:

מנן החיד"א בברכי יוסף (א"מ פר"ט סק"ד), וז"ל: שלוחי ארץ ישראל הנמצאים בחו"ל, כדי שלא לזלזל ביו"ט שני צריכים לישב עם בעה"ב בסוכה, ויאמרו בפרושו בינם לבין עצמם שאינו משום מצות סוכה כלל, ועשו היכר לישון בבית באיזה טענה. וכן לטעום דבר חוץ מהסוכה, מדעם דלא עביד בה, והכל בצנעא שלא ירגישו ההמון ויבואו לזלזל ח"ו, עכ"ל.

שאלה:

סוכה שחלקה כשר וחלקה פסול בפסול רגיל, מתי יהיה מצוה לטייל בחלקה הכשר, ואסור מהתורה לטייל בחלקה הפסול?

תשובה:

סוכה שלקתה והוחלטה בנגע צרעת, בחלקה הפסול אסור להכנס ואסורה בהנאה. ובחלקה הכשר מותר, דמצוות לאו ליהנות נתנו.

מקורות:

עי' תוס' ערכין (כ: ד"ה לע"פ) שהביאו שיטת ר"י שביט שנחלט בנגע צרעת, מותר בהנאה. ואח"כ כ' התוס' לחלוק דאסור בהנאה, דאמרו בתורת כהנים גבי נגדים צרעת מוארת תן לה מארה שלא יהנה ממנו, משמע דאסור בהנאה. ושכן משמע ביבמות (ק:), וכ"כ הרמב"ן (סוף פ"א מ"א) שגם בית המנוגע אסור בהנאה, ונלמד מונתין את הבית (ס"ג ד"מ מ"א), והביא מהירושלמי (פ"ג ס"ג), עש"ב. וכן משמע ברמב"ם (טומאת צרעת ט"ז פ"א), וכ"כ להדיא הכסף משנה שם, שהרמב"ם למד מצרעת נגדים דכתיב "צרעת מוארת" ודרשו בתורת כהנים תן בו מארה ואל תהנה בו, א"כ הוא הדין בתים דגם בהם כתיב "צרעת מוארת". וכ"כ הש"ך (נקודת הכסף סי' רכ"ח פ"ק) בדעת הרמב"ם.

מכון "כרם יוסף"

הביאו ברכה לביתכם!

שם הספר	הנושא
1. "אשכול יוסף" על התורה	כל על פרשיות התורה בכרך אחד. יותר מ-1300 עמודים גדושים, בכל פרשה מערכות של קושיות חזקות ותירוצים רבים. ערוך בטוב טעם ודעת נייך כרומן, סימנה, ספר מושקע, עבה וגדוש ענייני רשב"י ומירון כריכה צבעונית ספר מיוחד, מתאים מאד למתנה והוקרה. ספר אדיר ומושקע מאד!
2. "אשכול יוסף" המערה	הטבעה מהודרת על הכריכה על כל התגרה, כל התירוצים והקושיות, וכן עוד עשרות נושאים מרתקים לחודש ניסן, קמחא דפסחא, שירת הים, ועוד
3. "אשכול יוסף" הגרש"פ	קושיות חזקות ותירוצים רבים על כל מועדי השנה, ערוך בטוב טעם ודעת.
4. "אשכול יוסף" מועדים	ענייני סנה, רפואה, ופקוד נפש בהלכה ובאגדה, מתאים מאד בעת מלחמה מרתק ומעניין שובה לב מעניין.
5. "שאת יוסף" סכנה ורפואה	כל ענייני מנהגי חופה וקידושין בהלכה ובאגדה הלכות ומנהגי פריה ורביה, שילוב כל טעמי המשנה. דרשות לשבע ברכות והנחת הבית
6. "מבעת יוסף" חופה וקידושין	בין הנושאים 60 תירוצים מדוע אברהם אבינו לא מל עד שנצטוו, והלא קיים את כל התורה.
7. "מעדני יוסף" ברית מילה	מהדורה חדשה עם מסכת מגילה בתחילת הספר: יותר מ-1000 עמודים: על כל המסכת, דף דף, הספר החדש שמקיף את כל מסכת מגילה
8. "כרם יוסף" מגילה	חידושים ע"ם הדרף על כל המסכת, למעלה מ-1000 עמודים.
9. "כרם יוסף" בבא קמא	חידושים ע"ם הדרף על כל המסכת.
10. "כרם יוסף" בבא בתרא	חידושים ע"ם הדרף על כל המסכת.
11. "כרם יוסף" גיטין קידושין	חידושים ע"ם הדרף על כל המסכת.
12. "כרם יוסף" שיעורי יוסף קידושין	סוגיות עיון - מדרש פ"ב, ומדף מ"א עד מ"ד שילוב כל הקושיות בסוגיות ותירוצים רבים
13. "כרם יוסף" סוטה	על כל מסכת סוטה על סדר הדרף
14. "יינא דיוסף" הסגולה לזיונות	אול
15. "שלהבת יוסף" עה"ת	אול

לביורורים והזמנות: 054-84-60008/7

להשיג בהגויות הספרים המבחרות

יסודי להנר הפצת ספרים | "יריד הספרים" מלכי ישראל 3 מול שטיבלך קמרגה | יפה נוף צומת בר אילן | הספריה הספרדית רח' דוד ע"י בנק הדואר | הפצת ספרי קודש ע"י מוסיף | ולדמן בהמ"ד בעלזא | מורייה אשקלון | תשמישי קדושה אגן האיילות

בני ברק: הרב שאול שולמן רח' סוקולוב 34 כניסה ב' 0527618640

אוצר הספרים בדיגיטל | חו"ל: ביגל אייזן | מאוניים וגשל ועוד

אכול! דרשות וזיונות
זוהבי להבות אש
לאכול וימים הזוראים
עצות וסגולות לאכות בדין
הכל בספר הזודע
"אשכול יוסף" מועלים

ספרא יודע???

הלומד בספר "אשכול יוסף" יודע!

בזתיקות ועריבות התורה!!

כי מצינן תנא תורה ודבר זה מירושלים

להאזנה לשיעוריו המרתקים על הרב יוסף זוי סימן טוב שליט"א מוזבר סדרת הספרים "כרם יוסף" על הש"ס ו"אשכול יוסף" עה"ת והמועדים

073-371-8053

לקבלת צינתוק והאזנה בשידור זוי הקצו #

שעורה משמעות:

המערכת שדורה וכל השיעורים מסודרים לנושאים: פרשת השבוע / הלכה ומנהג / מוסר ואגדה / ועוד ניתן להוריד את השיעורים בקול הלשון

"עין זיונים למוזיקאים בה ותומכיה מאושר"

יול לכות יודינו האווים היקרים והגעמיים אהבי התורה ולמודיה להגדיל תורה ולהאדירה פטרונו העלון "אשכול יוסף" מר-גדעון ניסים הי"ו ומר-ארה ניסים הי"ו אורך ימים ועושר וכבוד בריאות איתנה ונחמה מעליא ועושר שמחות בכלל הברכות יבורך יודינו היקר והנכבד שלומי ניסים הי"ו מוקדם ומצוץ לע"ה אריהם היקרים: סאלם אליה בן מעסרה זיל, זוריה בת זוריה ע"ה לע"ה ניסים בן זוריה זיל, ניסים מועלם בן סלימה זיל, ולע"ה מיכאל בן זוריה זיל, ת. נ. ז. ב. ה.

לרכישת ספרי המחבר:

054-84-60007/8 או 02-5373570

להאזנה לשיעורי המחבר:

073-371-80-53